

Behovet for etablering av Viggja Montessoriskole

Det søkes om å opprette en skole med montessoripedagogikk på Viggja i Skaun kommune.

Montessoripedagogikken bygger på Maria Montessori sin ufravelige tro på at barn vil lære, og at de gjør det best gjennom metodefrihet og praktiske oppgaver der de får arbeide selvstendig og i individuelt tempo. For mange elever og deres foresatte vil skolehverdagen på en montessoriskole være nettopp det som gir best læring, trivsel og utvikling.

En liten nærmiljøskole med montessoripedagogikk, aldersblandede klasser og temabasert og tverrfaglig undervisning, vil være et godt supplement til den offentlige skolen i kommunen. Den vil dekke et behov som ikke er dekket i dag, da de nærmeste montessoriskolene ligger for langt unna.

Fådelte skole med aldersblandede klasser, der yngre og eldre elever lærer av hverandre, knytter nære vennskap på tvers av alder, og utvikler god sosial kompetanse, gir et skolemiljø der alle passer på alle, noe som skaper trygge rammer for elever og foresatte og er viktig utgangspunkt for både læring og utvikling. Viggja er et åpent og inkluderende bygdemiljø med nærhet til skog, sjø og landbruksareal, noe som er et godt grunnlag for trygge læringsmiljø og naturlige læringsarenaer for praktisk og variert undervisning. I ei tid der det er stort fokus på å forebygge skolefravall og utenforskap, vil det å kunne velge en alternativ pedagogisk tilnærming til fagstoff og være en del av et mindre læringsmiljø, være helt avgjørende for enkelte.

I tillegg til å kunne tilby et pedagogisk alternativ, har det blitt tydelig hvor mye en lokal skole betyr for bygda, både for barn, foreldre og øvrig befolkning. På Viggja har det vært drevet skole fra 1876 til 2025. Det å ha en skole i nærmiljøet legger grunnlag for relasjoner og nettverk, det styrker innbyggernes tilhørighet og identitetsutvikling og bidrar til inkludering, integrering og samhold.

Vi anerkjenner at Skaun kommune, som mange andre kommuner, står i en krevende økonomisk situasjon. Samtidig vil vi vise til at KS i sine politiske prioriteringer 2024-2027, slår fast at det er viktig at kommunene bidrar til at innbyggerne tar større medansvar for eget liv, det lokale fellesskapet og for samfunnsutviklinga - og at kommunene må støtte og legge til rette for frivillighet og kulturtilbud som skaper sterke og levende lokalsamfunn.

Lokalt engasjement, frivillighet og samfunnsdeltakelse er med på å øke den sosiale kapitalen i samfunnet. Når mennesker møtes og deler både hverdag, oppgaver og opplevelser skapes tillit, integrering og samhold, noe som er god kapital når vanskelige samfunnsoppgaver skal løses og krisesituasjoner oppstår. Fritidsaktiviteter i regi av lokale lag og foreninger er også helt sentrale for barn og unges oppvekstvilkår.

Viggja har en lang tradisjon for sterk dugnadsånd. Skolen er en viktig inngangsport for å bli kjent med andre i bygda, og dermed bli en del av det sosiale miljøet. Dette bidrar til rekruttering til ulike lag og foreninger, og fører til at dugnadsånden opprettholdes, samt til videreutvikling av nærmiljøet. En slik utvikling gir bedre samhold, tilhørighet, økt livskvalitet og gjør bygda attraktiv både for potensielle tilflyttere og de som allerede bor her.

Nasjonale og kommunale føringer peker på viktigheten av å utvikle alt fra store byer til mindre tettsteder og spredtbygde strøk, slik at det er godt å bo, leve og arbeide der. Et variert tilbud og møteplasser er viktig for folkehelse og miljø. I den nylig vedtatte kommuneplanens samfunnsdel fastslås det at det skal bo folk i alle deler av Skaun kommune, og at dette skal sikres gjennom å «utvikle nærmiljø med møteplasser som innbyr til aktivitet, samhandling og inkludering». Videre viser den til at bolyst er et viktig satsingsområde og at det inkluderer å utvikle livskraftige tettsteder og bygder med fokus på identitet og særpreg. Vi mener at en nærmiljøskole er avgjørende for utviklinga av et livskraftig lokalsamfunn framover.

Samfunnsplanen slår i tillegg fast at kommunen satser på Viggja som et sted med stort utviklingspotensial, videreført i arealplanen der det er regulert og gjort klart for økt boligbygging. Det er også planlagt stor boligutbygging i nabobygda Børssa.

Mange kommuner opplever at unge og yrkesaktive flytter ut, mens de eldre blir igjen. En montessoriskole vil kunne gjøre Skaun kommune enda mer attraktiv for barnefamilier som ellers vil velge å flytte til Trondheim. I dag er det i praksis ikke alternativer til den offentlige grunnskolen på grunn av lange avstander. Vi mener at elever også utenfor de store byene skal ha rett til å kunne få velge en alternativ pedagogikk tilpassa egne ønsker og forutsetninger.

Viggja Montessoriskole søkte om etablering av skole også i 2025. Kommunen stilte seg da negativt til oppstart av privatskole av økonomiske grunner. Det er fremdeles krevende økonomiske tider, men det er tegn til en bedring av de økonomiske rammene i årene som kommer. En oppstart av montessoriskole høsten 2027, vil uansett ikke påvirke rammetilskuddene til kommunen før budsjettet i 2029, og da kun basere seg på elevtallet ved oppstart.

Oppsummert mener vi at opprettelse av Viggja montessoriskole vil være et viktig pedagogisk alternativ til den offentlige skolen. Det vil gi et mangfold av skoletyper og gjøre kommunen attraktiv for både tilflytting og for at barnefamilier skal bli boende. En skole i nærmiljøet vil beholde og videreutvikle samholdet og fellesskapet som finnes på Viggja i dag og ta vare på lokalt engasjement og frivillighet. Dette er en viktig forutsetning for samfunnsdeltakelse og beredskap, bolyst og trivsel. Og aller viktigst; det vil være til det beste for barn som slik vil kunne få tilbud om en alternativ skolehverdag med montessoripedagogikk i nærmiljøet sitt.